

فلسفه علم

یک مقدمه

www.ketab.ir

نوشته: استفان تولمین
مترجم: محمد حیدر خانی

سرشناسه : تولمین، استیون، ۱۹۲۲ - ۲۰۰۹م. Toulmin, Stephen
 عنوان و نام پدیدآور : فلسفه علم یک مقدمه/نویسنده استفان تولمین؛ مترجم محمد
 حیدر خانی سوها.
 مشخصات نشر : تهران: نارون دانش، ۱۳۹۸.
 مشخصات ظاهری : ۲۶۳ ص.
 شابک : ۹۷۸-۶۲۲-۶۹۲۴-۳۱-۳
 وضعیت فهرست نویسی : فیفا
 یادداشت : عنوان اصلی: The philosophy of science; an introduction
 موضوع : علوم -- فلسفه
 موضوع : Science -- Philosophy
 شناسه انجمن حیدر خانی سوها، محمد، ۱۳۴۸-، مترجم
 رده بندی کتبی : Q۱
 رده بندی دیویی : ۱
 شماره کتابشناسی ملی : ۵۵۸۰۶۱

آدرس: میدان انقلاب اسلامی، خیابان کارگر شمالی، خیابان
 نصرت شرفی، پلاک هفتاد و دو، واحد یک
 شماره تماس: ۰۹۲۲۴۰۱۳۷۰ و ۰۲۱۶۶۹۳۲۲۴۵
 آدرس الکترونیکی: narvanpub@gmail.com
 آدرس سایت: www.narvanpub.com

عنوان کتاب: فلسفه علم (یک مقدمه)

نوشته: استفان تولمین

مترجم: محمد حیدر خانی

صفحه آرا: اکرم ملک نژاد

طراح جلد: الوبرا صیامی

ناشر: انتشارات نارون

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۸

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

ISBN: 978-622-6924-31-3

یادداشت مترجم

در ترجمه این کتاب این انگیزه که این شاید بدرد یکی مثل خود من بخورد خیلی به من کمک کرد، منی که ضربه شدید مغزی شده ام و هنوز درگیر با کنار آمدن با این مشکل هستم. خانواده ام خیلی به من کمک نمودند خیلی از ایشان سپاسگزارم، همسر عزیزم فوت، قلب من بوده است، همچنین باید از مسولین و همکارانم در سازمان نقشه برداری یاد کرده و سپاسگزاری کنم و باید خاطرنشان کنم که بعضی از دوستان خیل به من لطف نموده اند از ایشان و از همه کسانی که به این حقیر لطف نموده اند سپاسگزارم. امیدوارم مطالب این کتاب برای خوانندگان مفید واقع شود.

محمد حیدر خانی

محتویات:

۹	پیشگفتار
۱۱	فصل ۱
۱۱	مقدمه
۲۳	فصل ۲
۲۳	کشف
۸۳	فصل ۳
۸۳	قوانین طبیعت
۱۵۷	فصل ۴
۱۵۷	تئوری‌ها و نقشه‌ها
۲۱۱	فصل ۵
۲۱۱	یکنواختی و فلسفه جبری
۲۵۹	مطالعات پیشنهاد شده

پیشگفتار

علم و فلسفه در نقاط بیشماری همدیگر را ملاقات می‌کنند، و در مسیرهای غیر قابل شمارشی وابسته هستند. فلسفه علم، نتیجتاً، در نظر گرفته شده است که نوع گسترده‌ای از چیزها را همچون حیطه‌ای از شاخه منطق نمادی (سمبولیک) تا ساعه انتشار مسیحیان دنیا پرست را پوشش دهد. نوشتن یک مقدمه کوتاه برای چنین موضوع بی شکلی یک امر مقداری ظریف است، از آنجائیکه به مسئله پرهیز از کاملاً سطحی بودن، کسی مجبور است میدان توجه اش را محدود کند. بنابراین نشانه‌های اختصاصی را در جائیکه در حال حاضر هیچکدامشان پیدا نموند، نصب کند. در ساختن مجموعه خودمان، من مخصوصاً برای مخاطب اینم که این مجموعه قصد شده است، در ذهن نگه داشته‌ام: موضوعات انتخابی و بررسی درمان اصولاً طراحی شده‌اند تا نیازهای دانشجویان فلسفه در دانشگاه را برآورده کنند، و هیچ دانش ویژه‌ای از ریاضیات یا علوم طبیعی را فرض نمی‌کنیم. در همان زمان، من امیدوارم که کتاب دلبستگی خودش را برای خواننده علمی داشته باشد.

در گره مشکلاتی که من متمرکز شده‌ام، برای من به نظر می‌رسد که زیر تمام حیطه‌ای از موضوعاتی که شامل "فلسفه علم" می‌شود را خط بکشم:

بدون مقداری از فهم این موضوعات یکی می‌تواند، برای مثال، نه به رابطه‌ای از منطق ریاضی برای علوم دسترسی داشته باشد، و نه از مقام حقیقی مذاهب بدون وحی تقدیر کند، گاهی اوقات بر روی آنها ساخته می‌شود.

در هر صورت، من تلاش کرده‌ام که هرکجا که امکان داشته است با مشورت درگیر شوم، شخص عامی گیج می‌شود وقتی که او درباره علوم دق‌دقیه مطالعه کند.

من یک دین ویژه به استاد فقید لودویک ویتگنشتاین (Ludwig Wittgenstein) و استاد واتسون (W. H. Watson) مقروضم، که در کتابش به نام "درفهم و ریاضیات" (On understanding physics) یک محرک پیوسته یافته‌ام. دیگری که ایده‌هایشان را من هر چند وقت یکبار برگزیده‌ام، بدون تأیید ویژه‌ام شامل آقایان ج.ج. سمارت (J. J. C. Smart)، د.تیلور (D. Taylor)، ج. ویزدوم (John Wisdom) می‌باشد. آقایان استاد ه.ج. پاتون و استاد گیلبرت ریل (Professor H. J. Paton and Professor Gilbert Ryle) کتاب کامل من را خوانده‌اند، و پیشنهادات ارزشمندی ارائه کرده‌اند، که من در اکثر موقعه‌ها استفاده کرده‌ام. اگر دوستان دیگری که با آنها در مورد مشکلاتی که اینجا بحث شد، این سخن گفته‌ام، ایده‌های خودشان را در متن تشخیص می‌دهند، من امیدوارم که آنها را ببخشند که آنها را قرض کرده‌ام، و اعتبار را برای خودشان در نظر بگیرند.

استفان تولمین اکتبر ۱۹۵۲